

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ О.М. БЕКЕТОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Протокол від 30.06.2016 р. № 13

Голова Вченої ради

В. М. Бабаєв

ПРОГРАМА

вступного іспиту зі спеціальності

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ третій (освітньо-науковий)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ доктор філософії

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 03 «Гуманітарні науки»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 032 «Історія та археологія»

Харків
2016

Питання до вступу в аспірантуру зі спеціальності

032 – історія та археологія.

1. Особливості соціально-економічного розвитку Наддніпрянської України на початку ХХ ст.
2. Суспільно-політичне життя у Наддніпрянській Україні на початку ХХ ст. Проблеми становлення та консолідації української нації.
3. Події революції 1905-1907 рр. в Україні. Український національно-культурний рух.
4. Столипінська земельна реформа. Посилення національного гніту в Наддніпрянській Україні у 1907-1914 рр.
5. Українські землі у складі Австро-Угорщини. Становище промисловості та сільського господарства. Кооперативний рух. Трудова еміграція.
6. Діяльність політичних, національно-культурних і військово-спортивних організацій на західноукраїнських землях на початку ХХ ст.
7. Ідеї автономії і самостійності в програмах українських політичних партій Російської імперії та Австро-Угорщини.
8. Особливості розвитку культурного життя на початку ХХ ст. Освіта. Наука. Техніка. Релігійне життя. Традиції та побут української сім'ї.
9. Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Українці в арміях воюючих держав.
10. Воєнні дії на території України в 1914-1917 рр. Бойовий шлях Легіону Українських січових стрільців та їхня культурно-освітня діяльність.
11. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914-1917 рр.
12. Лютнева революція 1917 р. й Україна. Початок Української революції. Утворення Української Центральної Ради (УЦР). М. Грушевський.
13. Відносини Центральної Ради з Тимчасовим урядом. I та II Універсали УЦР.
14. Боротьба за владу в Києві 28-31 жовтня 1917 р. III Універсал УЦР. Українська Народна Республіка (УНР). Внутрішня та зовнішня політика Центральної Ради.
15. Початок агресії більшовицької Росії проти УНР. Проголошення в Харкові радянської влади. Перша війна радянської Росії з УНР. IV Універсал УЦР.
16. Проголошення незалежності УНР. Бій під Крутами. Радянська окупація України.
17. Мирний договір із Центральними державами у Брест-Литовську. Вступ військ Німеччини й Австро-Угорщини на територію УНР. Розпуск УЦР.
18. Утворення Української Держави. П. Скоропадський. Внутрішня та зовнішня політика.
19. Розпад Австро-Угорської імперії і західноукраїнські землі. Проголошення ЗУНР.
20. Початок українсько-польської війни. Злука УНР і ЗУНР та її історичне значення.

21. Україна в умовах зовнішньої агресії. Військова присутність Антанти на півдні України.
22. Друга війна УНР із радянською Росією. Отаманщина. Реорганізація Директорії УНР. Державницька та національна політика.
23. Радянська окупація України. Політика «воєнного комунізму». Червоний терор. Повстанський рух.
24. Окупація польськими військами території Західної області УНР.
25. Денікінський режим в Україні. Відновлення більшовицького режиму. Зміни у внутрішній політиці. Націонал-комунізм.
26. Варшавська угода та війна з радянською Росією. Боротьба за Україну у 1920 р.
27. Українська політична еміграція.
28. Нові тенденції розвитку культури 1917-1921 рр. Релігійне життя.
29. Державний статус УСРР. Утворення СРСР.
30. Антибільшовицький повстанський рух. Масовий голод 1921-1923 рр.
31. Впровадження непу в УСРР. Суспільно-політичне життя.
32. Політика коренізації. Ставлення влади та населення до українізації. М. Скрипник.
33. Національна політика радянської влади в УСРР. Кримська та Молдавська АСРР.
34. Релігійне життя в УСРР. УАПЦ. В. Липківський.
35. Форсована індустріалізація. Створення військово-промислового комплексу. Здобутки, прорахунки та наслідки індустріалізації.
36. Згортання непу і перехід до директивної економіки.
37. «Хлібозаготівельні кризи» 1927-1928, 1928-1929 рр. Розкуркулення та насильницька колективізація. Опір селянства.
38. Причини й перебіг Голодомору 1932-1933 рр. - геноциду українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору.
39. Порушення прав людини в умовах тоталітарного режиму. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання. Політичні процеси 1920-х- початку 1930-х рр.
40. Згортання українізації. Посилення русифікаторської політики. Конституція УРСР 1937 р.
41. «Розстріляне відродження». «Великий терор» та його ідеологічне виправдання.
42. Антицерковна політика влади та її наслідки. Ліквідація УАПЦ.
43. Ідеологізація національно-культурного життя радянської України 1921-1939 рр. Соціальний реалізм.
44. Пропагандистський ідеал радянської людини та її повсякденне життя.
45. Правовий статус західноукраїнських земель у складі Польщі.
46. Українська військова організація (УВО) й Організація українських націоналістів (ОУН). Є. Коновалець.
47. Українські землі у складі Румунії.
48. Українські землі у складі Чехо-Словаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільно-політичне й економічне життя.

49. Культурне життя українських земель, які входили до складу Польщі, Румунії та Чехословаччини.
50. Відмінність у повсякденному житті радянської людини та жителів Західної України.
51. «Українське питання» у міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Українці в польській армії.
52. Вступ Радянського Союзу у війну. Вхідження Східної Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії до складу УРСР. Радянська новоприєднаних територій. Масові політичні репресії 1939-1940 рр.
53. Окупація України військами Німеччини та її союзниками. Нацистський «новий порядок».
54. Опір окупантам. Український визвольний рух. Радянський партизанський рух.
55. Радянський наступ взимку 1942-1943 рр. Завершення бойових дій на території України.
56. Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй у роки Другої світової війни. «Українське питання» на Ялтинській та Потсдамській конференціях. Ціна війни.
57. Культура в роки війни. Освіта і наука. Література. Образотворче мистецтво. Музика та кінематограф.
58. Участь УРСР в міжнародних організаціях. Міжнародні договори другої половини 1940-х початку 1950-х рр., встановлення кордонів УРСР.
59. Особливості відбудовчого процесу. Масовий голод 1946-1947 рр. Зміцнення тоталітарного режиму. Ідеологічні кампанії.
60. Відновлення політики радянської в західних областях України. Український визвольний рух у 1944-1950-х рр. Р. Шухевич.
61. Культура в перші повоєнні роки (1945 - перша половина 1950-х рр.). Становище творчої інтелігенції.
62. Внутрішньополітичне становище Української РСР у середині 50-х рр. Вхідження Кримської області до складу УРСР.
63. Початок лібералізації суспільного життя. Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах 1953-1954 рр.
64. XX з'їзд КПРС. Реабілітація жертв сталінських репресій. «Відлига».
65. Зміни в управлінні господарством. Розвиток промисловості та аграрна політика у другій половині 1950-х - першій половині 1960-х рр.
66. Нові явища у соціальній сфері та повсякденному житті населення у другій половині 1950-х - першій половині 1960-х рр.
67. Науково-технічна революція. «Шістдесятництво» в українській культурі.
68. Ідеологічні орієнтири партійно-радянського керівництва. П. Шелест, В. Щербинський. Конституція УРСР 1978 р.
69. Дисидентський рух: течії, форми та методи боротьби. І. Дзюба «Інтернаціоналізм чи русифікація». Українська Гельсінська група.
70. Повсякденне життя. Моральний стан радянського суспільства.

71. Розвиток освіти, науки, літератури. Формування опозиційних течій у культурі.
72. Політика «прискорення» та її наслідки в Україні.
73. Чорнобильська катастрофа та її наслідки.
74. Активізація національно-демократичного руху в другій половині 1980-х рр. Національні громадські організації і об'єднання.
75. Декларація про державний суверенітет України. «Революція на граніті»..
76. Проголошення незалежності України та її міжнародне визнання. Розпад СРСР.
77. Вихід незалежної України на міжнародну арену. Початок державотворчих процесів. Статус Криму.
78. Конституція України 1996 р.
79. Стан економіки України у 1991-1998 рр. Становлення олігархічної системи. Пошуки шляхів економічної стабілізації.
80. Політична розбудова суспільства. Рухи протесту початку 2000-х рр. Конституційна реформа 2004 р.
81. Помаранчева революція 2004-2005 рр.
82. Суспільно-політичне життя та соціально-економічний розвиток України у 2005-2013 рр. Конституційна реформа 2010 р.
83. Процес європейської інтеграції. Революція гідності 2013-2014 рр.
84. Анексія та тимчасова окупація Криму Російською Федерацією. Агресія Росії проти України. Початок Антитерористичної операції (АТО).
85. Дострокові президентські вибори 2014 р. Угода про асоціацію між Україною й Європейським Союзом.
86. Бойові дії на сході України (квітень 2014-2017 рр.). Реакція світової спільноти на агресію Російської Федерації.
87. Мінські угоди та «нормандська четвірка». Формування громадянського суспільства.
88. Особливості культурного розвитку України (1991-2017 рр.).

Навчальна та наукова література:

1. Бойко О.Д. Історія України : підручник / О. Д. Бойко. – 5-те вид., доповн. – К. : Академвидав, 2014. – 720 с.
2. Бакалець О. А. Історія України з найдавніших часів до початку ХХІ ст.: навч. посібник (конспекти лекцій, персоналії, таблиці, документи, хронологія, словник). - Львів: "Магнолія 2006", 2010. — 573 с.
3. Богдашина О.М. Джерелознавство історії України: Теорія, методика, історія. — Харків: «Штрих», 2004. – 164 с. ИНФРА-М, 2011
4. Бондарчук П. М. Релігійна свідомість віруючих УРСР (1940–1980-і роки): повсякденні прояви, трансформації. – К.: Інститут історії України НАН України, 2012. – 327 с.
5. Васильєв В. Політичне керівництво УРСР і СРСР: динаміка відносин центр-субцентр влади (1917–1938) / Відп. ред.: С. Кульчицький. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2014. – 376 с.
6. Відносини держави, суспільства і особи під час створення радянського ладу в Україні (1917–1938 рр.) / Ред. кол.: Смолій В. А., (гол. редкол.), Боряк Г. В., Верстюк В. Ф., Даниленко В. М., Кульчицький С. В., Реєнт О. П.; Авт. кол.: Кульчицький С. В. (кер. авт. кол.), Васильєв В. Ю., Єфіменко Г. Г., Лях С. Р., Марочко В. І., Мовчан О. М., Рябченко О. Л., Смолій В. А., Якубова Л. Д. НАН України. Інститут історії України. – Т. 2. – К.: Інститут історії України, 2013. – 812 с.
7. Горєлов М.Є., Моця О.П., Рафальський О.О. Цивілізаційна історія України. – К. : "ЕксОб", 2005 . — 632с.
8. Євсєєва Т. М. Російська православна церква в Україні 1917–1921 рр.: Конфлікт національних ідентичностей у православному полі. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2005. – 362 с.
9. Історія України: нове бачення: У 2-х т. / Авт. кол.: В. Ф. Верстюк, О. В. Гарань, В. М. Даниленко, В. Б. Євтух, Г. В. Касьянов, М. В. Коваль, С. В. Кульчицький, Р. Г. Симоненко, Ю. І. Шаповал; Під ред. В. А. Смолія. НАН України. Інститут історії України. – Т. 2. – К.: Вид-во “Україна”, 1996. – 494 с.
10. Кормич, Л.І. Історія України від найдавніших часів і до 21 століття . — 3-є вид., доп. і переробл. — Х. : ООО "Одіссей", 2003 . — 480 с.
11. Король В. Ю. Історія України. Документи. Матеріали. : Посібник. — К. : Видавничий центр "Академія", 2002 . — 448 с.
12. Крим в умовах суспільно-політичних трансформацій (1940–2015). Збірник документів і матеріалів. 2-е вид. / Упоряд.: О. Г. Бажан (керівник), О. В. Бажан, С. М. Блащук, Г. В. Боряк, С. І. Власенко, Н. В. Маковська. Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України; Центральний державний

архів громадських об'єднань України; Центральний державний архів вищих органів влади та управління України; Галузевий державний архів Служби безпеки України. – К.: ТОВ «Видавництво "Кліо"», 2016. – 1092 с.

13. Кульчицький С. Сталінський «сокрушительний удар» 1932-1933 рр. – К.: Темпора, 2013. – 316 с. Режим доступу: <http://history.org.ua/LiberUA/978-617-569-176-2/978-617-569-176-2.pdf>
14. Кульчицький С. Червоний виклик. Історія комунізму в Україні від його народження до загибелі. – Темпора 2013. – 388 с.
15. Любавський Р. Повсякденне життя робітників Харкова в 1920-ті – на початку 1930-х років / Р. Любавський. – Харків: Раритети України, 2016. – 226 с.
16. Марочко В., Мовчан О. Голодомор 1932–1933 років в Україні: Хроніка / НАН України. Інститут історії України. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 294 с.
17. Нариси повсякденного життя Радянської України в добу НЕПу (1921–1928 рр.) : кол. моногр. : в 2 ч. / відп. ред. С. В. Кульчицький. – К., 2010.
18. Рябченко О. Л., Жванко Л. М., Яцюк М. В. та ін. Історія України: Курс лекцій. / За ред. М.В.Яцюка. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 270 с.
19. Рябченко О. Студенти радянської України 1920–1930-х років: практики повсякденності та конфлікти ідентифікації / О. Рябченко. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 456 с.
20. Семененко В. І. Історія України. Прихована правда. Від козацьких часів до сьогодення : постаті; події; коментарі. — Х. : ВД "Школа", 2009 . — 400 с.: іл.
21. Соціальні трансформації в Україні: пізній сталінізм і хрущовська доба: Колективна монографія / Відп. ред. В.М. Даниленко; ред.-упоряд. Н.О. Лаас. – Київ: Інститут історії України НАН України, 2015. – 698 с.
22. Соціальні конфлікти та повсякденне життя революційного суспільства 1917–1921 рр. Збірник наукових статей / Головний редактор В.Ф. Верстюк. – К.: Інститут історії України НАН України, 2014. – 328 с.
23. Суспільство і влада в радянській Україні років непу (1921–1928): Колективна монографія. Том.1. Відп. ред. С. В. Кульчицький. – К. : Інститут історії України НАН України, 2015. – 656 с.
24. Українське радянське суспільство 30-х рр. ХХ ст.: нариси повсякденного життя: Колективна монографія / Відп. ред. С. В. Кульчицький — К.: Інститут історії України НАН України, 2012. – 786 с.